

СЕКЦІЯ 4
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА;
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК [347.96:81'25-051]:347.91/.95
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2026-1-6>

**ПЕРЕКЛАДАЧ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА
НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД
У КОНТЕКСТІ СТАНДАРТІВ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ**

Гавловська Аліна Олександрівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри національного, міжнародного права
та правоохоронної діяльності
Херсонського державного університету
ahavlovska@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-7973-7560

Томіліна Юлія Євгенівна,
старша викладачка кафедри національного, міжнародного права
та правоохоронної діяльності
Херсонського державного університету
yutomilina@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0003-1127-2987

*Метою статті є комплексне дослідження правового статусу та функціонального призначення перекладача у судовому правосудді з позиції забезпечення права на справедливий суд і доступу до правосуддя. **Методологічну основу** дослідження становлять методи аналізу й синтезу, формально-юридичний та структурно-функціональний методи, за допомогою яких узагальнено наукові підходи до процесуального статусу перекладача та визначено його роль у механізмі забезпечення права на справедливий суд. **Результати.** У науковій статті комплексно проаналізовано правову природу та функціональне значення перекладача у системі судового правосуддя крізь призму забезпечення права на справедливий суд і доступу до правосуддя. У межах дослідження здійснено узагальнення доктринальних підходів до розуміння ролі перекладача як самостійного учасника процесуальних правовідносин, діяльність якого безпосередньо впливає на ефективність реалізації процесуальних прав і свобод осіб, що не володіють мовою судочинства. Особливу увагу приділено аналізу мовної доступності правосуддя як складової принципів рівності сторін, змагальності та права на захист, що дозволяє розглядати переклад не як технічний елемент судового розгляду, а як юридично значущий інструмент забезпечення справедливості процесу. У статті виконано системний аналіз міжнародних і національних правових підходів до регулювання участі перекладача у судовому провадженні з акцентом на їх узгодженість та взаємодоповнюваність. Здійснено концептуальне осмислення перекладацької діяльності у контексті гарантування реального, а не декларативного характеру процесуальних прав, зокрема можливості особи усвідомлювати зміст обвинувачення, процесуальні дії та правові наслідки судових рішень. Визначено, що ефективність судового перекладу залежить не лише від формального залучення фахівця, а й від якості лінгвістичного супроводу, професійної компетентності та дотримання етичних стандартів діяльності перекладача.*

Окремий акцент зроблено на дослідженні професійно-кваліфікаційних вимог до перекладача, що залучається до судового провадження. Проаналізовано значення спеціальної підготовки, володіння юридичною термінологією, здатності точно й повно відтворювати правову термінологію без спотворення їх змісту. Обґрунтовано, що перекладач у судовому процесі виконує функцію процесуального гаранта, який забезпечує баланс між формальними вимогами судочинства та фактичними можливостями особи реалізувати свої права. Також здійснено узагальнення підходів до етичних засад діяльності перекладача, що розглядаються як необхідна умова довіри до результатів судового розгляду та легітимності правосуддя загалом.

Ключові слова: перекладач, судове правосуддя, право на справедливий суд, доступ до правосуддя, процесуальний статус, етичні стандарти, мовна доступність, право на захист, професійна етика.

THE TRANSLATOR AS A SUBJECT OF ENSURING THE RIGHT TO A FAIR TRIAL IN THE CONTEXT OF ACCESS TO JUSTICE STANDARDS

Havlovska Alina Oleksandrivna,
Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of National, International Law and Law Enforcement
Kherson State University
ahavlovska@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-7973-7560

Tomilina Yulia Yevhenivna,
Senior Lecturer at the Department of National, International Law and Law Enforcement
Kherson State University
yutomilina@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0003-1127-2987

The purpose of the article is a comprehensive study of the legal status and functional purpose of the translator in judicial justice from the standpoint of ensuring the right to a fair trial and access to justice. The methodological basis of the research is the methods of analysis and synthesis, formal-legal and structural-functional methods, with the help of which scientific approaches to the procedural status of the translator are generalized and its role in the mechanism of ensuring the right to a fair trial is determined. The results. The scientific article comprehensively analyzes the legal nature and functional significance of the translator in the judicial justice system through the prism of ensuring the right to a fair trial and access to justice. Within the scope of the study, a generalization of doctrinal approaches to understanding the role of the translator as an independent participant in procedural legal relations, whose activity directly affects the effectiveness of the implementation of procedural rights and freedoms of persons who do not speak the language of court proceedings, has been carried out. Special attention is paid to the analysis of the linguistic accessibility of justice as a component of the principles of equality of parties, competition and the right to defense, which allows to consider translation not as a technical element of court proceedings, but as a legally significant tool for ensuring the fairness of the process. The article provides a systematic analysis of international and national legal approaches to the regulation of the translator's participation in court proceedings with an emphasis on their consistency and complementarity. A conceptual understanding of the translation activity was carried out in the context of guaranteeing the real, not declarative nature of procedural rights, in particular, the ability of a person to understand the content of the accusation, procedural actions and legal consequences of court decisions. It was determined that the effectiveness of court translation depends not only on the formal involvement of a specialist, but also on the quality of linguistic support, professional competence and compliance with the ethical standards of the translator.

Special emphasis is placed on the study of professional and qualification requirements for the translator involved in court proceedings. The importance of special training, mastery of legal terminology, ability to accurately and completely reproduce legal terminology without distorting their meaning is analyzed. It is substantiated that the interpreter in the court process performs the function of a procedural guarantor, which ensures a balance between the formal requirements of the court proceedings and the actual opportunities of the person to realize his rights. The approaches to the ethical principles of the translator's activity, which are considered as a necessary condition for trust in the results of the court proceedings and the legitimacy of justice in general, have also been summarized.

Keywords: *translator, judicial justice, right to a fair trial, access to justice, procedural status, ethical standards, language accessibility, right to defense, professional ethics.*

Вступ. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі мовної доступності правосуддя як ключової передумови ефективної реалізації права на справедливий суд у сучасних правових системах. Ускладнення соціальних і правових процесів, розширення міжкультурної комунікації та збільшення кількості осіб, які не володіють мовою судочинства на території України, об'єктивно підсилюють значення перекладача у судовому провадженні. За цих умов якість перекладу набуває не лише технічного, а й безпосередньо правового виміру, оскільки саме від адекватності лінгвістичного супроводу залежить можливість особи повноцінно сприймати зміст процесуальних дій, реалізовувати право на захист та брати участь у судовому розгляді на засадах рівності з іншими

учасниками. Відтак інститут перекладача постає як невід'ємний елемент механізму забезпечення справедливості судового процесу та дотримання принципу верховенства права.

Водночас актуальність проблематики посилюється наявністю концептуальних і практичних прогалин у визначенні процесуального статусу перекладача, вимог до його професійної компетентності та етичних стандартів діяльності. Невизначеність або формалізований підхід до участі перекладача створюють ризики процесуальної нерівності, викривлення змісту доказів і порушення балансу інтересів сторін у судовому провадженні. У цьому контексті наукове осмислення ролі перекладача як самостійного суб'єкта забезпечення права на справедливий суд набуває

особливого значення, оскільки сприяє формуванню цілісного бачення механізмів подолання мовних бар'єрів у правосудді та підвищенню ефективності гарантії захисту прав людини.

1. Правові стандарти участі перекладача у судовому правосудді як гарантія реалізації права на справедливий суд

Перекладач у кримінальному провадженні виступає одним із ключових суб'єктів забезпечення права на справедливий суд, оскільки саме через його діяльність реалізується можливість повноцінної участі особи у судовому розгляді незалежно від рівня володіння мовою судочинства. Як слушно зауважує Т.М. Мигрин «перекладач як суб'єкт інтерпретаційного посередництва виконує критично важливу роль у забезпеченні комунікації між усіма учасниками процесу, адже його діяльність безпосередньо впливає на результати судових розглядів» (Мигрич, 2025: 229–230).

У сучасному демократичному судочинстві мовна доступність правосуддя розглядається як невід'ємний елемент принципу рівності сторін та ефективного здійснення права на захист, адже, за відсутності належного перекладу особа фактично позбавляється можливості усвідомлено сприймати перебіг процесу, розуміти характер і причини обвинувачення, зміст доказів та правові наслідки процесуальних рішень, що суперечить сутності справедливого судового розгляду. Зокрема, норми ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у площині аналізу ролі перекладача засвідчують, що реалізація права на справедливий суд є нерозривно пов'язаною із забезпеченням мовної доступності кримінального провадження, оскільки закріплені у цій нормі вимоги щодо негайного і детального інформування особи зрозумілою для неї мовою про характер і причини обвинувачення, а також гарантія безоплатної допомоги перекладача становлять процесуальну передумову ефективного здійснення права на захист, дотримання принципу рівності сторін та забезпечення змагального характеру судового розгляду (Рада Європи, 1950). Також, п. f ст. 14 Міжнародного пакту про цивільні і політичні права від 16.12.1966 р. визначає, що «користуватися безоплатною допомогою перекладача, якщо він не розуміє мови, використаної в суді, або не говорить цією мовою» (ООН, 1966). У свою чергу, аналіз положень Директиви 2010/64/ЄС дозволяє узагальнено визначити, що перекладач розглядається як гарант ефективного захисту прав особи, оскільки саме через забезпечення своєчасного, повного та якісного усного і письмового перекладу створюються умови для реального розуміння підозрюваним або обвинуваченим суті процесуальних дій, змісту обвинувачення та правових наслідків провадження, що є необхідною передумовою здійснення права на захист і справедливий суд (Європейський парламент, Рада ЄС, 2016). Водночас, Стандарт Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) 17100, регламентуючи вимоги до професійних послуг перекладу, у сфері судочинства виступає як нормативно-технічний інструмент об'єктивізації якості лінгвістичного супроводу, оскільки він встановлює чіткі критерії професійної компетентності перекладача, верифікації точності термінологічної передачі правових сенсів та обов'язкового

багатоетапного контролю процесу перекладу, що в сукупності мінімізує ризик судових помилок і забезпечує дотримання міжнародних стандартів доступу до правосуддя [6].

Отже, право на справедливий суд у контексті міжнародних нормативно-правових актів передбачає не лише формальну присутність перекладача в процесі, а й гарантування державою такої якості лінгвістичного супроводу, яка дозволяє особі повністю розуміти характер і причини висунутого проти неї обвинувачення, ефективно комунікувати із захисником та брати активну участь у дослідженні доказів, забезпечуючи тим самим реалізацію принципу процесуальної рівності та недискримінації. Зокрема, відповідно до практики Європейського суду з прав людини (рішення у справах «Лудіке, Белкасем і Коч проти Німеччини», «Камасінські проти Австрії»), право на безоплатну допомогу перекладача не залежить від фінансового стану особи та кінцевого результату справи, а витрати на переклад не можуть бути стягнуті з засудженого навіть у разі визнання його винним. Наприклад, рішення ЄСПЛ у справі «Лудіке, Белкасем і Коч проти Німеччини» від 28.11.1978 р. встановило, що право обвинуваченого на безкоштовного перекладача охоплює не лише усні виступи під час судового засідання, але й усі документи та провадження досудового слідства, гарантуючи переклад усіх матеріалів справи для осіб, які не володіють мовою судочинства (EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS, 1978).

На національному рівні участь перекладача у судовому процесі регламентується комплексною системою законодавчих актів, де засадничу роль відіграє Конституція України (ст. 10, ст. 129) (Верховна Рада України, 1996), що гарантує рівність учасників процесу та право на правову допомогу, а також Закон України «Про судоустрій і статус суддів», який закріплює державну мову судочинства одночасно із правом осіб використовувати послуги перекладача для подолання лінгвістичних бар'єрів (п. 3 ст. 12) (Верховна Рада України, 2016). Деталізація процесуального статусу перекладача, його прав, обов'язків та відповідальності здійснюється у відповідних профільних кодексах – Кримінальному процесуальному кодексі України, Цивільному процесуальному кодексі України, Господарському процесуальному кодексі України та Кодексі адміністративного судочинства України, які в сукупності забезпечують імплементацію міжнародних стандартів доступу до правосуддя. Зокрема, ст. 68 Кримінального процесуального кодексу України визначає, що «у разі необхідності у кримінальному провадженні перекладу пояснень, показань або документів сторони кримінального провадження або слідчий суддя чи суд залучають відповідного перекладача (сурдоперекладача)» (Верховна Рада України, 2012). Окрім того, норми Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (ст. 14 «У судах України судочинство провадиться, а діловодство здійснюється державною мовою» (Верховна Рада України, 2019)) та положення Кримінального кодексу України, що передбачають відповідальність за завідомо неправильний переклад (ст.ст. 384–385 (Верховна Рада України, 2001)), створюють необхідні правові запобіжники для забезпечення високої якості перекладацьких послуг.

Узагальнюючи викладене, доцільно констатувати, що інститут перекладача у системі судочинства слід розглядати не як допоміжний процесуальний інструмент, а як структурно необхідний елемент механізму реалізації права на справедливий суд, оскільки саме через забезпечення належної мовної доступності судового провадження гарантується фактичне здійснення принципів рівності сторін, змагальності та диспозитивності, а також ефективна реалізація права на захист. Системна взаємодія міжнародно-правових стандартів, прецедентної практики ЄСПЛ, вимог до професійної якості перекладацьких послуг та норм національного законодавства формує комплексний правовий механізм, спрямований на усунення лінгвістичних бар'єрів як чинника процесуальної дискримінації, що, у свою чергу, забезпечує дотримання принципу верховенства права, підвищує рівень правової визначеності та сприяє зміцненню легітимності судової влади.

2. Професійно-кваліфікаційні вимоги до участі перекладача у судовому правосудді

Системний аналіз сучасних наукових підходів та чинних положень процесуального законодавства дозволяє ґрунтовно визначити багатогранний комплекс вимог до перекладача як ключового суб'єкта, що забезпечує реалізацію права на справедливий суд. Першочерговою та фундаментальною умовою допуску особи до процесу є високий рівень її професійної компетентності, який не обмежується лише побутовим чи загальним вільним володінням відповідними мовами, адже, обов'язковою ознакою кваліфікованого фахівця є наявність спеціальної перекладацької підготовки, що має бути офіційно підтверджена документами державного зразка, зокрема, дипломами вищих навчальних закладів або відповідними сертифікатами про кваліфікацію (Страшок, 2021: 155–156). Підкреслимо, що така формалізація знань виступає первинним фільтром, який гарантує спроможність особи виконувати складні інтелектуальні завдання в межах офіційного судочинства, де ціна мовної помилки може мати значні наслідки для правосуддя.

Особлива наукова та практична увага приділяється спеціфічній здатності фахівця вільно оперувати складною юридичною термінологією, що становить ядро професійної компетентності судового перекладача. Юридична мова характеризується високим ступенем абстракції та наявністю специфічних конструкцій, тому перекладач повинен не просто перекладати слова, а адекватно відтворювати правові категорії та інститути, зберігаючи їхню смислову ідентичність у різних лінгвістичних системах. Знання перекладачем відповідної юридичної термінології є критично важливим для забезпечення точності змісту кожної процесуальної дії, від роз'яснення прав учаснику процесу до оголошення рішення/вироку суду, оскільки будь-яке викривлення правових смислів під час комунікації між судом і учасниками справи призводить до порушення принципу рівності сторін. Відтак, володіння спеціальним термінологічним апаратом розглядається як інструмент превенції судових помилок та забезпечення повної зрозумілості судового процесу для всіх його учасників.

Крім суто лінгвістичних навичок, компетентність перекладача в межах процесуального законодавства включає здатність дотримуватися жорстких стандартів точності та повноти пере-

кладу, що виключає можливість довільного тлумачення свідчень чи позицій сторін, адже, фахівець повинен володіти методологією синхронного та послідовного перекладу, адаптованою до умов провадження, де психологічна напруга та швидкість процесу вимагають максимальної концентрації. Таким чином, професійна підготовка перекладача трансформується з суто мовного знання у складну систему процесуальних навичок, де диплом про освіту, знання права та практичний досвід роботи з юридичними текстами утворюють єдиний стандарт. Це дозволяє стверджувати, що лише за умови відповідності вищезазначеним критеріям перекладач може ефективно виконувати функцію гаранта доступу до правосуддя, забезпечуючи фактичну можливість особи бути належним чином почутою в суді.

Друга група вимог до особи перекладача зосереджена на його правовому статусі та фундаментальних особистісних характеристиках, що у своїй сукупності забезпечують легітимність його участі в судовому процесі. Основними критеріями тут виступають досягнення особою повноліття та наявність повної цивільної дієздатності, що є правовою передумовою для несення кримінальної відповідальності за завідомо неправильний переклад або відмову від виконання покладених обов'язків. Оскільки, лише особа, яка повною мірою усвідомлює значення своїх дій та здатна керувати ними, може виступати самостійним суб'єктом процесуальних правовідносин. Крім того, особлива увага приділяється бездоганній репутації фахівця, адже будь-які факти компрометації особи в минулому можуть поставити під сумнів об'єктивність усього судового розгляду та підірвати довіру до правосуддя загалом. Окрім формально-процесуального статусу, невід'ємним компонентом професійно-кваліфікаційної характеристики перекладача виступає деонтологічний фундамент, що ґрунтується на засадах об'єктивності, неупередженості та персональної відповідальності за автентичність вербалізації кожного аспекту провадження. У юридичній площині професійна етика трансформується у дієвий інструментарій формування верифікованої довіри між усіма суб'єктами судочинства, виступаючи гарантом того, що когнітивне сприйняття інформації суддею та іншими учасниками процесу повністю відповідатиме фактичним обставинам справи. Сумлінна реалізація перекладацьких функцій передбачає превенцію будь-яких проявів суб'єктивізму, редукції смислів або інтрузії власних оціночних суджень у структуру перекладу, що забезпечує незмінність змістового навантаження вихідного повідомлення, яке підлягає перекладу.

Офіційна верифікація перекладача через механізм державного контролю є базовою умовою легітимності його участі у процесі. Наразі в Україні функціонує розгалужена система обліку фахівців, що включає Довідково-інформаційний реєстр перекладачів Державної міграційної служби, який є основним ресурсом для забезпечення органів правопорядку та судів кваліфікованим супроводом (Державна міграційна служба України, 2026), спеціалізовані списки системи Безоплатної правової допомоги для захисту прав затриманих осіб, а також професійні реєстри при Торгово-промисловій палаті України, орієнтовані на обслуговування господарського судочинства

та міжнародного арбітражу. В січні 2026 р. в Україні актуалізовано питання створення Єдиного державного реєстру перекладачів для кримінальних проваджень у зв'язку з наявністю системних проблем низької якості перекладу, зумовлених відсутністю належного правового регулювання та контролю у цій сфері. Національна асоціація адвокатів України, у межах правового моніторингу та реалізації Дорожньої карти з питань верховенства права, ініціювала перед Міністерством юстиції комплексні пропозиції, спрямовані на запровадження обов'язкової сертифікації, регулярної переатестації та фіксації професійних даних перекладачів, що залучаються до кримінального процесу. Асоціація наголошує, що залучення осіб без належної кваліфікації призводить до порушення права на доступ до правосуддя, ускладнення процесуальної комунікації та недотримання розумних строків розгляду справ, а також створює ризики зловживань і корупції. Запропонована модель передбачає адміністрування реєстру Міністерством юстиції у взаємодії з професійними об'єднаннями, обов'язкове підвищення кваліфікації перекладачів з орієнтацією на кримінальне право і процес, а також можливість їх виключення з реєстру у разі невідповідності встановленим вимогам. Додатково обґрунтовується доцільність створення спеціалізованого центру перекладу процесуальних документів, що має забезпечити стандартизовану якість перекладу, конфіденційність та уніфікований механізм фінансування. Така багаторівнева структура верифікації дозволяє суб'єктам правозастосування оперативно залучати перевірених спеціалістів відповідно до галузевої специфіки справи, забезпечуючи дотримання процесуальних стандартів та ефективну реалізацію права на справедливий суд через нівелювання мовних перешкод (Судово-юридична газета в Україні, 2026).

На нашу думку, саме інтеграція суворих імперативних вимог щодо державної реєстрації з високими етичними стандартами діяльності перекладача в рамках судового правосуддя дозволяє сформувати цілісну систему процесуальних гарантій, спрямовану на забезпечення його повноти та об'єктивності. Такий синтез кваліфікаційних та морально-етичних чинників нівелює ризики викривлення доказової бази, що виникають внаслідок мовної асиметрії, та створює належні умови для встановлення істини у справі.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє дійти узагальненого висновку, що участь перекладача у судовому правосудді має системоутворювальне значення для реального забезпечення права на справедливий суд та права на доступ до правосуддя. Мовна доступність кримінального провадження постає не формальною гарантією, а необхідною умовою процесуальної рівності сторін, ефективного здійснення права на захист і змагальності судового розгляду. Інститут перекладача інтегрується у механізм правосуддя як самостійний елемент, від якості функціонування якого залежить можливість особи повноцінно сприймати зміст обвинування, орієнтуватися у перебігу процесуальних дій та усвідомлювати правові наслідки прийнятих рішень. Сукупність міжнародних стандартів і національних норм формує обов'язок держави гарантувати не лише залучення перекладача до судового правосуддя, а й належний рівень лінгвістичного супроводу

судового провадження, що безпосередньо впливає на легітимність судових рішень та довіру до судової влади

Водночас результати дослідження засвідчують, що ефективність реалізації цих гарантій безпосередньо зумовлена професійно-кваліфікаційними та етичними характеристиками перекладача. Високий рівень спеціалізованої підготовки, здатність коректно відтворювати юридичну термінологію, дотримання принципів точності, неупередженості та відповідальності формують підґрунтя для запобігання процесуальним викривленням і порушенням прав учасників провадження. Інституційна верифікація перекладачів через державні та професійні механізми контролю розглядається як необхідний елемент забезпечення якості перекладу та правової визначеності у судовому процесі. Сукупно це дозволяє розглядати перекладача не як допоміжного учасника, а як одного з ключових гарантів справедливості судового розгляду, здатного нівелювати мовні бар'єри як чинник потенційної дискримінації та забезпечити фактичну реалізацію права бути почутим у суді.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мигрін Т.М. Перекладач у кримінальному процесі як суб'єкт інтерпретаційного посередництва. *Європейський правничий часопис*. 2025. Вип. 6, 7. С. 229–234. URL: https://cms.legal-journal.e-u.edu.ua/uploads/6_34_b0ccfe9581.pdf (дата звернення: 25.12.25)
2. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#top (дата звернення: 29.12.25)
3. Міжнародний пакт про цивільні і політичні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення: 23.12.25)
4. Директива Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2010/64/ЄС від 26.10.2016 р. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/%202016_1919.pdf (дата звернення: 18.12.25)
5. Стандарт Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) 17100. URL: <https://unicert.org.ua/iso17100ua> (дата звернення: 22.12.25)
6. CASE OF LUEDICKE, BELKACEM AND KOÇ v. GERMANY. EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57530> (дата звернення: 01.12.25)
7. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 14.12.25)
8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 11.12.25)
9. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n921> (дата звернення: 09.12.25)
10. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закону України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#n121> (дата звернення: 06.12.25)
11. Кримінальний кодекс України 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 25.12.25)
12. Страшок А.А. Процесуальне становище перекладача: особливості залучення та участі у кримінальному провадженні. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 92 / редкол.: Г.І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2021. С. 151–160. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fcf6af59-6637-4c7d-acab-3f7d1b44d9e3/content> (дата звернення: 24.12.25)

13. Довідково-інформаційний реєстр перекладачів. Державна міграційна служба України. URL: <https://dmsu.gov.ua/services/translates.html> (дата звернення: 15.12.25)

14. В Україні можуть створити державний реєстр перекладачів для кримінальних проваджень. Судово-юридична газета в Україні. URL: <https://sud.ua/uk/news/ukraine/351253-v-ukraine-mogut-sozdat-gosudarstvennyy-reestr-perevodchikov-dlya-ugolovnykh-proizvodstv> (дата звернення: 10.01.26)

REFERENCES:

1. Myhryn T.M. (2025) Perekladach u kryminalnomu protsesi yak subiekt interpretatsiinoho poserednytstva [An interpreter in a criminal trial as a subject of interpretive mediation]. *Yevropeyskiy pravnychiy chasopys*. Vyp. 6, 7. S. 229–234. URL: https://cms.legal-journal.e-u.edu.ua/uploads/6_34_b0ccfc9581.pdf [in Ukrainian]

2. Konventsii pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod [Conventions on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]: Rada Yevropy vid 04.11.1950 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#top [in Ukrainian]

3. Mizhnarodnyi pakt pro tsyvilni i politychni prava [International Covenant on Civil and Political] vid 16.12.1966 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text [in Ukrainian]

4. Dyrektyva Yevropeiskoho parlamentu i Rady (YeS) 2010/64/YeS vid [Directive of the European Parliament and of the Council (EU) 2010/64/EU] 26.10.2016 r. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/%202016_1919.pdf [in Ukrainian]

5. Standart Mizhnarodna orhanizatsiia zi standartyzatsii (ISO) 17100 [Standard International Organization for Standardization (ISO) 17100]. URL: <https://unicert.org.ua/iso17100ua> [in Ukrainian]

6. CASE OF LUEDICKE, BELKACEM AND KOÇ v. GERMAN. EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS. 1978. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57530> [in English]

7. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] vid 28.06.1996 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

8. Pro sudoustrii i status suddiv [On the judiciary and the status of judges]: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> [in Ukrainian]

9. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine] vid 13.04.2012 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n921> [in Ukrainian]

10. Pro zabezpechennia funktsionuvannia ukrainskoi movy yak derzhavnoi [On ensuring the functioning of the Ukrainian language as the state language]: Zakonu Ukrainy vid 25.04.2019 r. № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#n121> [in Ukrainian]

11. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine] 05.04.2001 r. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [in Ukrainian]

12. Strashok A.A. Protseualne stanovyshe perekladacha: osoblyvosti zaluchennia ta uchasti u kryminalnomu provadzheni [Procedural position of the translator: peculiarities of involvement and participation in criminal proceedings]. *Aktualni problemy derzhavy i prava* : zb. nauk. pr. Vyp. 92 / redkol.: H.I. Chanysheva (holov. red.) ta in. Odesa : Helvetyka, 2021. S. 151–160. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fcf6af59-6637-4c7d-aeab-3f7d1b44d9e3/content> [in Ukrainian]

13. Dovidkovo-informatsiyni reiestr perekladachiv [Reference and information register of translators]. Derzhavna mihratsiina sluzhba Ukrainy. URL: <https://dmsu.gov.ua/services/translates.html> [in Ukrainian]

14. V Ukraini mozhut stvoryty derzhavnyi reiestr perekladachiv dlia kryminalnykh provadzen [Ukraine may create a state register of translators for criminal proceedings]. *Sudovo-yurydychna hazeta v Ukraini*. URL: <https://sud.ua/uk/news/ukraine/351253-v-ukraine-mogut-sozdat-gosudarstvennyy-reestr-perevodchikov-dlya-ugolovnykh-proizvodstv> [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 06.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.02.2026